

Teknologian kehityksen vauhti haastaa perinteistä kriminaalipolitiikkaa

Teknologian alati laajeneva rooli nyky-yhteiskunnassa on ollut omiaan ruokkimaan myös uuden tyyppisiä kehityskulkuja rikollisuuden kentällä. Erilaisista huijausviesteistä tai tietojenkalastelusta on tullut arkipäivää, mutta myös perinteisempiin rikollisuuden muotoihin linkittyä tätä nykyä varsin usein jonkin tason tietotekninen elementti. Kyberrikollisuuden kenttä on kokonaisuudessaan hyvin laaja ja siihen linkittyvä tutkimuskirjallisuus onkin ollut tasaisessa kasvussa koko 2000-luvun ajan. Ilmiön tarkastelu ei kuitenkaan ole helppoa, sillä ilmiö on massamuodossaan hyvin kansainvälistä ja rajat ylittävää. Toisaalta teknologian rooli ei rajoitu pelkästään rikoskäyttäytymisen mahdollistaviin elementteihin, sillä sähköinen valvonta ja turvallisuusteknologian kehittyminen ovat yhtä lailla kasvavia ilmiöitä osana nyky-yhteiskuntien kehityskulkuja. Onkin tärkeää, että myös jatkossa teknologian ja rikollisuuden välistä suhdetta tarkastellaan monipuolisesti, sillä sen yhteiskunnallinen merkitys tulee jatkossa vain kasvamään.

Kyberrikollisuus sinänsä on varsin laaja-alainen kattotermi, jonka alle mahtuu kirjava joukko verkkovälitteisiä ja tietotekniikkaan sidonnaisia rikoksia. Ilmiön laaja-alaisuus on nähtävissä myös tässä Kriminologia-lehden erikoisnumerossa julkaistavien artikkelien valossa. Lehden kaksi vertaisarvioitua artikkelia lähestyy aihetta hieman erilaisista tulokulmista, sillä lehden ensimmäisessä artikkelissa Samuel Singler tarkastelee kasvojentunnistukseen liittyvän teknologian tulevaisuusnäkymiä ja niiden mahdollisia vaikutuksia Ison-Britannian kriminaalipolitiikkaan. Mirva Heikkilän ja kumppaneiden artikkeli ”Terapeuttien ja nuorten kokemuksia virtuaalitodellisuudesta osana vaikeasti käytöshäiriöisten nuorten myötätuntokeskeistä lyhytterapiainterventiota”, puolestaan tarkastelee teknologian roolia kuntouttavasta näkökulmasta. Vertaisarvioitujen artikkelien lisäksi erikoisnumerossa julkaistaan kaksi puheenvuorotekstiä, joista ensimmäisessä Magdalena Celuch käy läpi väitöskirjansa keskeisiä tuloksia verkkohäirinnän seurausten osalta. Riikka Kanervo, Maria Normann ja Helmi Korhonen puolestaan tarkastelevat romanssihuijauksia uhrinäkökulmasta.

Kriminologia lehdessä on tapana julkaista myös väitöstilaisuuksista tuttuja väitösluentoja, joiden avulla väittelijä tutustuttaa yleisön tutkimusaiheeseen, sen tuloksiin sekä väitöskirjatutkimuksen yhteiskunnalliseen merkitykseen. Marko Mikkola väitteli vuonna 2024 aiheesta ”Exploring Cybervictimisation: An Integrative Approach to the Dynamics Behind Victimization”. Väitöskirjan aihepiiri istuu hyvin tämän lehden erikoisteemaan. Marko lupautuikin ystävällisesti tarjoamaan lehden käyttöön suomeksi käännetyn version omasta luentostaan. Erikoisnumeron viimeisenä tekstinä julkaisemme Siina Raskullan ansiokkaan kirja-arvion, jossa hän tarkastelee Lindroos-Hoviheimon ja kollegoiden kirjoittamaa ajankohtaista teosta ”Vapautuuko tekoäly kahleistaan?”. Näin ollen Kriminologia-lehden erikoisnumero on täynnä mielenkiintoisia, ja ennen kaikkea monipuolisia kirjoituksia teknologian ja rikollisuuden yhteispeliin liittyvistä aiheista.

Tarja Koskela ja Matti Näsi
Vierailevat päätoimittajat